

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	6Cdo/59/2024
Identifikačné číslo spisu:	0021205850
Dátum vydania rozhodnutia:	29.01.2025
Meno a priezvisko:	JUDr. Terézia Mecelová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2025:0021205850.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne Všeobecná úverová banka, a.s., Bratislava, Mlynské nivy 1, IČO: 31 320 155, zastúpenej advokátom JUDr. Jánom Šoltésom, Bratislava, Mýtna 48, proti žalovanej X. D., narodenej X. A. XXXX, A., Č.. W. XXX/X, zastúpenej advokátom JUDr. Lukášom Holodňákom, Michalovce, Kpt. Nálepku 8, o zaplatenie 1.596,54 eur s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Michalovce pod sp. zn. 7Csp/174/2021, o dovolaní žalovanej proti uzneseniu Krajského súdu v Košiciach z 29. novembra 2023 sp. zn. 11CoCsp/42/2023, takto

rozhodol:

Dovolanie odmieta.

Žalobkyni náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Michalovce (ďalej len „súd prvej inštancie“ alebo „súd“) uznesením z 15. mája 2023 č. k. 7Csp/174/2021-111 vyhovel sťažnosti žalobkyne podanej voči uzneseniu súdu zo 14. októbra 2022 č. k. 7Csp/174/2021-92 a zmenil toto uznesenie tak, že určil náhradu trov konania žalovanej vo výške 166 eur, ktorú uložil žalobkyni zaplatiť do 15 dní od doručenia uznesenia na účet právneho zástupcu žalovanej (výrok I) a žalobkyni priznal nárok na náhradu trov sťažnostného konania voči žalovanej v plnom rozsahu s tým, že o jej výške rozhodne po nadobudnutí právoplatnosti uznesenia samostatným uznesením (výrok II).

2. Krajský súd v Košiciach (ďalej tiež len „odvolací súd“ a spolu so súdom prvej inštancie tiež len „nižšie súdy“) na odvolanie žalovanej (proti výroku II uznesenia súdu prvej inštancie) uznesením z 29. novembra 2023 sp. zn. 11CoCsp/42/2023 odvolanie odmietol a stranám sporu náhradu trov odvolacieho konania nepriznal. Rozhodnutie odôvodnil tým, že pri rozsudku (a aj pri uznesení) je rozhodovanie o trovách konania rozdelené na dve fázy: 1/ rozhodnutie o nároku na náhradu trov a následne 2/ rozhodnutie o výške náhrady trov. O nároku na náhradu trov konania vždy rozhoduje sudca. Proti tomuto uzneseniu (či už samostatnému alebo obsiahnutému v rozsudku) je prípustné odvolanie podľa ust. § 357 písm. m) zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“). O výške náhrady trov konania rozhoduje súdny úradník. Proti jeho

uznesení je prípustná sťažnosť (§ 239 ods. 1 CSP). O sťažnosti rozhodne súd prvej inštancie (§ 248 CSP). Rozhoduje o nej sudca, a to uznesením, spravidla bez nariadenia pojednávania (§ 249 CSP). Nakoľko napadnuté uznesenie súdu z 15. mája 2023, ktorým súd (sudca) sťažnosti žalobkyne podanej proti uznesení súdneho úradníka o výške náhrady trov konania zo 14. októbra 2022 č. k. 7Csp/174/2021-92 vyhovel a toto uznesenie zmenil, celkom nepochybne nepatrí medzi uznesenia vymenované v ust. § 357 CSP, proti ktorým je odvolanie prípustné. Pretože proti tomuto uzneseniu, ktoré bolo vydané sudcom (nie súdnym úradníkom) nie je prípustná ani sťažnosť podľa § 239 ods. 1 CSP, odvolací súd odvolanie žalovanej ako neprípustné podľa ust. § 386 písm. c) CSP odmietol. O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa ust. § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 256 ods. 1 CSP a čl. 4 ods. 1 CSP tak, že stranám sporu ich náhradu nepriznal vzhľadom na to, že žalobkyni žiadne trovy v odvolacom konaní preukázateľne nevznikli a procesne neúspešná žalovaná na ich náhradu nemá právo.

3. Proti tomuto uzneseniu odvolacieho súdu podala žalovaná (ďalej aj „dovolateľka“) dovolanie. Dovolanie odôvodnila ustanovením § 420 písm. f) CSP (nesprávnym procesným postupom súdu znemožňujúcim strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces). Žiadala, aby dovolací súd zrušil rozhodnutia nižších súdov a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. V danej veci bolo odvolanie prípustné podľa § 357 písm. m) CSP a odvolací súd nemal odvolanie žalovanej odmietnuť. Uviedla, že súd prvej inštancie dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam, keď konštatoval, že žalobkyni vznikli za spracovanie a podanie sťažnosti voči uzneseniu vyššieho súdneho úradníka o trovách konania ďalšie trovy.

4. Žalobkyňa sa k dovolaniu nevyjadrila.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana, v ktorej neprospech bolo vydané napadnuté rozhodnutie (§ 424 CSP), za splnenia tiež podmienok zastúpenia takejto strany a spisania jej dovolania v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 časť vety pred bodkočiarkou CSP) dospel k záveru, že dovolanie je potrebné odmietnuť.

6. Dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok. Mimoriadnej povahe dovolania zodpovedá aj právna úprava jeho prípustnosti. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu-ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

7. Žalovaná vyvodzovala prípustnosť svojho dovolania z ustanovenia § 420 písm. f) CSP.

8. Podľa § 420 písm. f) CSP dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

9. V danej veci je zrejmé, že žalovaná odvolaním napadla uvedené uznesenie súdu prvej inštancie v časti výroku o trovách sťažnostného konania a odvolací súd jej odvolanie odmietol ako neprípustné podľa § 386 písm. c) CSP.

10. Podľa § 355 ods. 2 CSP proti uzneseniu súdu prvej inštancie je prípustné odvolanie, ak to zákon pripúšťa.

11. Podľa § 357 CSP odvolanie je prípustné proti uzneseniu súdu prvej inštancie o a/ zastavení konania, b/ odmietnutí podania vo veci samej, c/ odmietnutí žaloby na obnovu konania, d/ návrhu na nariadenie

neodkladného opatrenia alebo zabezpečovacieho opatrenia, e/ zrušení neodkladného opatrenia alebo zabezpečovacieho opatrenia podľa § 334 a § 335 ods. 1 písm. f) návrhu na opravu chýb v písaní a počítaní a iných zrejmych nesprávností, okrem odôvodnenia, g/ zamietnutí návrhu na doplnenie rozsudku, h/ zamietnutí návrhu na zrušenie rozsudku pre zmeškanie, i/ návrhu na predbežnú vykonateľnosť rozsudku, j/ odklade vykonateľnosti rozhodnutia, k/ povinnosti zložiť zábezpeku vo veciach práva duševného vlastníctva, l/ zabezpečení dôkazného prostriedku, m/ nároku na náhradu trov konania, n/ prerušení konania podľa § 162 ods. 1 písm. a) a § 164, o/ návrhu na uznanie cudzieho rozhodnutia, o návrhu na vyhlásenie vykonateľnosti cudzieho rozhodnutia a vo veciach výkonu cudzieho rozhodnutia, p/ postúpení právomoci do cudziny.

12. Z vyššie uvedeného vyplýva, že uznesenia, proti ktorým zákon odvolanie pripúšťa, sú taxatívne vymenované v ustanovení § 357 CSP. Medzi týmito uzneseniami sa ale uznesenie súdu prvej inštancie, ktorým rozhodol o sťažnosti proti uzneseniu vydanému súdnym úradníkom, nenachádza, z čoho a contrario vyplýva, že proti nemu nie je odvolanie prípustné.

13. Najvyšší súd sa problematikou prípustnosti dovolania proti (odvolanie odmietajúcemu) uzneseniu odvolacieho súdu zaoberal vo viacerých rozhodnutiach (napr. sp. zn. 9Cdo/70/2022, 9Cdo/119/2023 atď.), pričom uviedol i nasledovné:

14. V systéme opravných prostriedkov slovenského civilného procesného práva je základným (riadnym) opravným prostriedkom pre nápravu chýb a iných nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšej inštancie odvolanie. Dovolanie ako opravný prostriedok je opravným prostriedkom mimoriadnym a vo vzťahu k odvolaniu ako riadnemu opravnému prostriedku subsidiárnym (t. j. odvolanie, resp. odvolací prieskum, predchádza dovolaniu, resp. dovolaciemu prieskumu). To znamená, že zmyslom a účelom dovolania ako procesného inštitútu a v tom dôsledku úlohou dovolacieho súdu je preskúmať zákonnosť a vecnú správnosť rozhodnutia odvolacieho súdu - t. j. či odvolací súd riadne preskúmal namietané odvolacie dôvody (odvolacie námietky) a či k nim zaujal správny právny záver - a svojou rozhodovacou činnosťou zasiahnuť do rozhodnutia odvolacieho súdu a odstrániť namietané nesprávnosti v prípade, že ich odvolací súd svojim procesným postupom sám nenapravil. Ale ak však zákon vylučuje prípustnosť odvolania proti konkrétnemu rozhodnutiu súdu prvej inštancie, odvolací súd [rešpektujúc zásadu, že štátne orgány môžu konať iba na základe Ústavy (ústavný zákon SNR č. 460/1992 Zb. v znení neskorších ústavných zákonov), v jej medziach a v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon, zakotvenú v čl. 2 ods. 2 Ústavy nemá nijakú zákonnú možnosť vytýkané chyby a nedostatky preskúmať a ich prípadný výskyt napraviť. Z princípu racionálneho, efektívneho a inštančného súdneho konania o dovolaní potom vyplýva, že ak zákon vylučuje možnosť preskúmať súdne rozhodnutie v opravnom konaní vedenom pred riadnou opravnou inštanciou - odvolacím súdom, o to viac (argumentum a minori ad maius) treba za vylúčené považovať preskúmanie tohto súdneho rozhodnutia pred mimoriadnou opravnou inštanciou - dovolacím súdom. V opačnom prípade by nastala celkom absurdná situácia (argumentum ad absurdum), nedávajúca žiaden rozumný zmysel, kedy by dovolací súd preskúmaval konanie a rozhodnutie odvolacieho súdu (teda jeho zákonnosť a vecnú správnosť), hoci by však tento odvolací súd nemal žiaden zákonný (právny) dôvod, na základe ktorého by sa vôbec mohol zaoberať určitou argumentáciou procesnej strany a preskúmať jej opodstatnenie. Odvolanie by sa tým stalo len nevyhnutnou formulou, aby po jeho odmietnutí strana mohla podať dovolanie (ako opravný prostriedok subsidiárny k odvolaniu) a dovolací súd by tak de facto vykonával základný (riadny) opravný prieskum, a teda suploval prieskumnú činnosť riadneho opravného súdu (odvolacieho súdu), hoci zákon riadny opravný prieskum (odvolací prieskum, odvolanie) v danom prípade vylučuje.

15. Inými slovami, ak zákon proti určitému typu súdneho rozhodnutia vyhlási riadny opravný prostriedok za právne neúčinný (t. j. že sa ním v danom prípade nemožno úspešne domáhať nápravy chýb a nedostatkov pred súdom nižšej inštancie), z logiky veci nemôže byť právne účinným ani mimoriadny opravný prostriedok. Inak by právna úprava riadneho opravného prostriedku pre tento typ súdneho rozhodnutia v inštančnom postupe celkom stratila svoj význam a zmysel (ratio legis), bola by v rozpore so zásadou vylúčenia tzv. redundancie (nadbytočnosti v právnom poriadku, tzn. že každý právny inštitút má v právnom poriadku svoje opodstatnenie) a s princípom prezumpcie racionálneho

zákonodarcu, ktorý je nevyhnutným predpokladom existencie právnej istoty a právneho štátu v zmysle čl. 1 ods. 1 Ústavy, a zároveň by sa tým poprela účelnosť práva ako základná právna hodnota. Pokiaľ zákon proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie vylučuje prípustnosť odvolania ako riadneho opravného prostriedku, tým skôr (a fortiori) je vylúčená i prípustnosť dovolania ako mimoriadneho opravného prostriedku (porovnaj rozhodnutie Ústavného súdu SR sp. zn. III. ÚS 149/2023).

16. Z uvedeného vyplýva, že ak zákon proti uzneseniu súdu prvej inštancie v konaní o sťažnosti proti rozhodnutiu vydanému súdnym úradníkom nepripúšťa odvolanie (ako správne zhodnotil odvolací súd), nemožno proti tomuto rozhodnutiu úspešne podať ani dovolanie. Z tohto dôvodu dovolací súd uzatvára, že prípustnosť dovolania žalovanej proti napadnutému uzneseniu odvolacieho súdu, ktorým odvolací súd z dôvodu neprípustnosti odmietol odvolanie žalovanej proti uzneseniu súdu prvej inštancie rozhodujúcemu o sťažnosti podanej proti rozhodnutiu súdneho úradníka o výške náhrady trov konania (v časti trov sťažnostného konania), nemožno z ustanovenia § 420 CSP vyvodiť, a preto jej dovolanie, ktoré smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné, odmietol podľa § 447 písm. c) CSP.

17. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania dovolací súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

18. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.